

Psí hrdinové

Skutečné příběhy psů,
kteří zachránili život
svým páníčkům

Laura Greaves

COSMOPOLIS

Mému zachránci Texovi

Psí hrdinové

Skutečné příběhy psů,
kteří zachránili život
svým páníčkům

Laura Greaves

COSMOPOLIS

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Laura Greaves

Psí hrdinové

Skutečné příběhy psů, kteří zachránili život svým páníčkům

Přeloženo z anglického originálu knihy Laury Greavesové *The Rescuers – Incredible Stories of Life-Saving Dogs*, vydaného nakladatelstvím Penguin Random House Australia Pty Ltd., Austrálie, 2018.

Text Copyright © Laura Greaves, 2018

First published by Penguin Random House Australia Pty Ltd. This edition published by arrangement with Penguin Random House Australia Pty Ltd.

Cover photograph courtesy P.j. Regan

All rights reserved

Vydala GRADA Publishing, a.s. pod značkou COSMOPOLIS.

U Průhonu 22, 170 00 Praha 7

tel.: +420 234 264 401

www.grada.cz

jako svou 7458. publikaci

Překlad Mgr. Lenka Štěpáníková

Odpovědná redaktorka Mgr. Dagmar Pilařová

Grafická úprava a sazba Eva Hradiláková

Návrh a zpracování obálky na motiv originálu Vojtěch Wagner

Fotografie na obálce P.j. Regan

Fotografie v příloze: autoři jsou uvedeni u fotografií

Počet stran 288 včetně 16 stran fotografické přílohy

První vydání, Praha 2020

Vytiskla D.R.J. TISKÁRNA RESL, s. r. o.

Czech Edition © Grada Publishing, a.s., 2020

ISBN 978-80-271-2831-0 (ePub)

ISBN 978-80-271-2817-4 (pdf)

ISBN 978-80-271-2538-8 (print)

Obsah

O autorce	7
Úvod	11
Khan	15
Zachráněná osoba: Charlotte Sviličičová	
Colt	28
Zachráněná osoba: Janaye Kearnsová	
Kabang	48
Zachráněné osoby: Dina Bunggalová a Princess Diansingová	
Grace	71
Zachráněná osoba: Rachel Jacobsová	
Duke	88
Zachráněná osoba: Harper Brousseauová	
Clove	103
Zachráněná osoba: P.j. Regan	
Brian	122
Zachráněné osoby: Debbie a George Patekovi	
Leala	138
Zachráněná osoba: Alexander Kenney	

Teddy	150
Zachráněná osoba: Andy Szasz	
Oscar	165
Zachráněná osoba: Debra Tranterová a s ní tolik psů, že se to nedá spočítat	
Caesar	184
Zachráněná osoba: Peter Haran	
Rhianna	202
Zachráněná osoba: Trish Borgová	
Buddy	217
Zachráněné osoby: Judy Scrivenerová a Michael Sanders	
Caoimhe	230
Zachráněná osoba: Mike Turner	
Abby	244
Zachráněná osoba: Sue Pethicková	
Sarge Kester	259
Zachráněná osoba: Steve Warwick	
Poděkování	272

O autorce

Laura Greavesová je úspěšná novinářka, držitelka mnohých žurnalistických ocenění, která se s hrdostí označuje za „bláznivou pejskařku“. Více než 20 let přispívala do různých australských i světových novin a časopisů a pracovala jako editorka časopisu *Dog's Life* (Psí život). V současné době působí jako spisovatelka na volné noze a pravidelně přispívá do tištěných i internetových médií věnovaných domácím mazlíčkům, zejména pak psům. Je autorkou sbírek příběhů s názvy *Incredible Dog Journeys* (Neuvěřitelné psí příhody) a *Dogs with Jobs* (Psi s posláním) a tří romantických humoristických titulů *Be My Baby* (Buď mou), *The Ex-Factor* (X-faktor) a *Two Weeks Til' Christmas* (Dva týdny před Vánoci), v nichž hrají velmi důležitou roli kurážní psí hrdinové.

Poznámka autorky

Psí záchranáři v následujících příbězích nejsou profesionálně cvičenými pátrači ani záchranáři v pravém slova smyslu. V této knize jsou takto označeni psi, kteří měli ve svém životě více než jeden domov. Které jejich páníček nekoupil přímo od chovatele ani ve zverimexu, ale adoptoval je z útulku či záchranné stanice, našel je na ulici, získal je prostřednictvím inzerátu nebo mu je poskytla některá z charitativních organizací.

*Pes je jediným stvořením na světě,
které vás miluje víc než vy sami sebe.*

Josh Billings

Úvod

Když píšete knihu o samých výjimečných psech, může se vám snadno přihodit jedna velice zvláštní věc. A sice ta, že začnete uvažovat o tom, jestli váš vlastní pes není náhodou trochu, řekněme, příliš obyčejný.

Nevyvracím, že všichni psi na světě jsou kouzelná, úžasná stvoření, která si my lidé vůbec nezasloužíme. Protože oni takoví skutečně jsou. Každický pes na této planetě odpovídá výše zmíněnému popisu.

Ale pokud se dennodenně setkáváte s lidmi, jimž jejich věrní čtyřnozí přátelé zachránili život, neubráníte se při pohledu na svého mazlíčka, pokojně oddechujícího na gauči nebo olizujícího si uprostřed noci své choulostivé partie (nechápu, proč to dělají vždycky v tuhle dobu), všetečné myšlenky: A co jsi pro mě v poslední době udělal ty?

A jedna otázka s sebou nese další. Zachránil by mě můj pes z hořícího domu jako labrador Buddy svou paničku Judy Scrivenerovou? Vrhł by se kvůli mně pod kola motocyklu, aby zabránil vážné nehodě, jako to udělala toulavá fenka Kabang pro dvě malá děvčata na Filipínách? Dokázal by mě podporovat při léčbě ze závislosti, jako to zvládá pitbulka Clove kvůli P.j. Reaganovi?

Upřímně, nejsem si tím úplně jistá. Moji psi jsou celkem dost líní. A ani nevím, jestli by si na mou záchranu vůbec našli čas mezi vším tím spaním, jídlem, obtěžováním mých morčat a produkováním obrovských chomáčů chlupů, které se povalují po celém domě.

Je tu však jedna důležitá věc, kterou jsem se během psaní svých tří knih o mimořádných psích hrdinech naučila: Pes vás zachraňuje i ve chvílích, kdy si to vy sami neuvědomujete.

Všichni psi jsou záchranáři. Někdy nám doslova a do písmene zachrání život, jak se ostatně v této knize velmi často popisuje. A i když nás vlastním tělem nebrání před smrtí, zachraňují naše duše svým každodenním konáním.

Zdá se vám to trochu přitažené za vlasy? Dobrá, dám vám jeden příklad.

Sama mám dva psy. Dva kanadské retrívry jménem Tex a Delilah. Tex byl od počátku takové „problematické dítě“. Od malička trpěl tolika nemocemi, že by mě přivedl na mizinu, nebýt všeobecného pojištění zvířat. Když mu byly tři roky, zjistila jsem, že má artritidu. Posléze se přidala snížená funkce štítné žlázy, kvůli které bude muset do konce života užívat dvakrát denně léky. V jeho šesti letech jsem u něj zaznamenala dost podivné chování, které bych dnes popsala jako příznaky nervového zhroucení. Díky skvělému odborníkovi na chování psů, jenž u Texe odhalil úzkostnou poruchu a předepsal mu vhodnou léčbu, jsme Texovi pomohli zklidnit nepříjemné projevy nemoci, takže se mohl znovu těšit ze života.

Nyní je Texovi jedenáct let a v době, kdy píšu tuto knihu, mu byla diagnostikována rakovina a epilepsie.

Proto si říkám: Bude mít tento pes někdy v životě štěstí? Možná zůstane naživu ještě dalších pár let, možná už jenom pár měsíců, ale nyní, v tomto okamžiku, mu je dobře a je šťastný.

Ach bože, je tak šťastný. To je na Texovi to nejobdivuhodnější. Že i ve dnech, kdy se musí cítit fyzicky špatně a kdy jeho psí mysl začne roztáčet to pomyslné kolo obav a strachu, se Tex dokáže radovat. Pozoruju ho, když se vyhřívá na zahradě v jasných paprscích slunce a na tváři má blažený výraz. Někdy se překulí do své oblíbené pozice vleže na zádech se všemi čtyřmi tlapami ve vzduchu, aby si trochu zdříml, a v polospánku mu pokaždé unikne dlouhý slastný povzdech. A v těch okamžicích si v duchu říkám: Ten pes moc dobře ví, jak si užívat života.

Teď se určitě ptáte, co to má společného se mnou. Co se nám to tady snaží namluvit? Jak ji mohl nemocný neurotický pes asi zachránit?

Mohl.

Protože já také trpím panickou úzkostí. Bojovala jsem s depresemi a vůbec, o svých podivných zdravotních problémech bych mohla hovořit celé hodiny. Celý život se cítím jako outsider, který nikam nezapadá. Mívám problémy užívat si přítomný okamžik a nestresovat se tím, co bude.

Jako každý z nás jsem se občas cítila tak na dně, že jsem měla chuť zvednout ruce nad hlavu a křičet: „Vzdávám se!“

Ale nikdy jsem to neudělala a neudělám. Protože můj pes mi ukázal, že vzdát se není dobrá volba.

Přestože mu život hází klacky pod nohy, Tex na všem vidí jenom to dobré. Soustředí se na krásu a obklopuje se jí. Miluje celým svým srdcem. Ví, že je také milován, a nepochybuje o tom.

Když jsem Texovi pomáhala léčit zdravotní problémy, odhalila jsem ty své. Tím, že si mě Tex vybral jako svou paničku, mě zachránil před sebou samotnou. Učí mě necítit se příliš frustrovaná, když se blíží náročná životní situace. Učí mě nestydět se tolik za svou odlišnost a přecitlivělost. Učí mě nebýt vyčerpaná a otrávená, když se necítím dobře ve své vlastní kůži. Zachránil mě před životem stráveným věčným omlouváním se za své nedostatky, protože on se taky neomlouvá. Tex je prostě Tex, a upřímně řečeno, je mu úplně jedno, co si o něm kdo myslí.

Hudebník Moby prý kdysi prohlásil: „Psi vynikají bezbřehým entuziasmem a nikdy se za nic nestydí. Asi bych si měl jednoho vybrat jako svého životního kouče.“ Podle mého názoru měl úplnou pravdu.

A to všechno jsem si uvědomila, až když Tex onemocněl rakovinou. Vážím si každého dne prožitého se svými psy o to více, že vím, že Texův čas se krátí. Tento úžasný čtyřnohý tvor mě zachraňoval celá desetiletí a já o tom neměla ani ponětí.

Proto to pro jistotu zopakuji znovu: Všichni psi jsou záchranáři. Psi vystupující v této knize jsou výjimeční, stejně jako všichni psi na světě. Jsou to superhrdinové, kteří nám pomáhají svým vlastním úchvatným způsobem.

Zachrání nás, když jim to dovolíme.

No řekněte, nemáme štěstí?

Laura Greavesová

2018

Zachráněná osoba:

Charlotte Sviličičová

Zeptáte-li se jakéhokoli cizince, který přicestuje do Austrálie, co ví o naší zemi, pravděpodobně vám na prvním místě vyjmenuje seznam všech nebezpečných, jedovatých a abnormálně velkých zvířat, která tady máme. Nezasvěcencům by se dokonce mohlo zdát, že tito živočichové od hadů přes pavouky a různý hmyz až po žraloky bílé, chobotnice skvrnité a děsivě vyhlížející boxující klokany vlastně neusilují o nic jiného než o to, jak nás připravit o život.

My Australané samozřejmě k celé věci přistupujeme mnohem pragmatičtěji. Od malička jsme sice vedeni k tomu, abychom se ke vši té havěti, která s námi žije na jednom kontinentě, chovali s náležitým respektem, zároveň je nám ale známo, že počet úmrtí způsobených těmito zvířaty je zanedbatelný. Takže jak říká známé australské úsloví: „Ono to nebude tak horké, přáteli.“

Podle studie uveřejněné v roce 2017 byly mezi lety 2000 a 2013 v Austrálii zaznamenány pouze dva případy úmrtí zapříčiněných hadím uštknutím. Medúzy měly na svědomí v průměru jednoho člověka za čtyři roky a na kousnutí pavoukem nezemřel nikdo. Mnohem více lidí přišlo ve zmíněném období o život při autonehodách nebo se utopilo – jako ostatně každý rok.

Ve skutečnosti se nás tato stvoření bojí mnohem víc než my jich. Ale nesmíte si myslet, že my domorodci jsme lhostejní k nebezpečí, které představují kupříkladu černé vdovy nebo čtyřhranky. Prostě víme, že tam někde venku žijí a že s tím člověk nic moc nenadělá.

Ovšem takový dobrman záchranář, který hlídá jednu zvědavou malou holčičku, klidně může mít pocit, že se toho dá udělat hodně. Lépe řečeno, že udělá cokoli, co bude v jeho silách, aby ji ochránil.

Stejně jako pavouci či hadi se ani dobrmani dříve rozhodně nemohli chlubit dobrou pověstí. Zdá se, že každá generace má špatné zkušenosti s nějakou psí rasou. Dnes se v této souvislosti často hovoří o pitbulech, avšak v osmdesátých letech, kdy Catherine Sviličichová dospívala, patřilo toto nezaviděné prvenství dobrmanům, kteří byli označováni za agresivní a zuřivé. A za takové je považovala i Catherine.

„Jako většina lidí jsem dobrmanům přisuzovala úplně jiné vlastnosti, než ve skutečnosti mají. Vlastně si myslím, že dobrmani jsou hrozně nedocenená rasa,“ říká k tomu dnes.

Catherine vyrůstala v Mareebě, malém městečku v jedné ze severních oblastí Queenslandu. Tam se během dětství stráveného v buši zrodila její celoživotní láska ke zvířatům. „Moji rodiče doma vždycky chovali nějaké zvíře a já se pak celkem logicky stala veterinární sestrou. Později jsem začala studovat veterinu,“ vypráví Catherine.

Právě práce sestry na místní veterinární klinice jí přinesla první pochybnosti o tom, zda se v dobrmanech náhodou nemýlí. „Jeden z doktorů, Phil, měl pro dobrmany velkou slabost. Vždycky říkával: ‚Jakmile jednou poznáte, jak jsou dobrmani skvělí, nikdy už nebudete chtít jiného psa.‘“

Plemeno dobrmana bylo vyšlechtěno kolem roku 1890 Karlem Friedrichem Louisem Dobermannem, německým výběřčím daní a majitelem psího útulku v jedné osobě. Vybírání daní nebylo nikterak populární

profesí, a Dobermann proto toužil po velkém psovi, který by naháněl hrůzu a zároveň by byl schopen svého pána chránit při pochůzkách v nebezpečných čtvrtích města. Takovém, který by byl inteligentní a poslušný, vynikal by velkou silou, rychlostí a vytrvalostí a v neposlední řadě také věrností. Aby dosáhl ideální kombinace všech zmíněných vlastností, začal křížit psy ze svého útulku, mimo jiné například německé pinče, rotvajlery a výmarské ohaře. Tato snaha po čase přinesla ovoce v podobě nové rasy, která byla po jeho smrti v roce 1894 pojmenována po něm.

Přestože byl původní dobrman účelově vyšlechtěn jako ostrý a respekt budící pes a pro tyto své vlastnosti byl také využíván americkým námořnictvem jako služební pes během druhé světové války, povaha dnešních dobrmanů je zcela jiná. Tito psi jsou dnes žádaní pro svou spolehlivost, poslušnost a nezdolnou energii. Jejich šlechtné odhodlání chránit svého pána za každou cenu jim však naštěstí zůstalo – dobrmani 21. století jsou ostražití a věrní psi, jak se o tom Catherine měla brzy přesvědčit.

V roce 2007 Catherine a její manžel Alan usoudili, že nastal ten správný čas pořídit si psa. Catherine poznala svého budoucího muže během studií na univerzitě v Brisbane. Odtud se později se svou první dcerou Charlotte přestěhovali do města Atherton na severu Queenslandu. Už dříve mívali malého pejška, roztomilého křížence shih-tzu a maltézského psíka, a tak si svého budoucího rodinného mazlíčka představovali podobně. Charlotte bylo v té době sedm měsíců a mladý pár doufal, že jí brzo přibudou ještě další sourozenci.

Ale než Catherine vůbec stihla po vhodném čtyřnohém mrňousovi začít pátrat, setkala se s Kerry Kinderovou, provozovatelkou místního psího hotelu a chovatelkou dobrmanů, která se psy chodila k nim na kliniku.

„Jednou jsem se vydala navštívit Kerry, abych se podívala na její psy, a prostě jsem se zamilovala. Ohromilo mě, jak klidnou a dobráckou povahu dobrmani mají, přestože jsou tak velcí,“ líčí Catherine. „Jsou to hlídači, nikoli bojovníci. Existuje dokonce vtip, že dobrmani vás bez problému pustí do domu, ale už vás nenechají vyjít ven.“

Ještě než si plně uvědomila, co vlastně dělá, oznámila Catherine Kerry Kinderové: „Zamlouvám si u vás štěně.“ Kerry jí však nabídla něco jiného: právě před několika dny zachránila dospělého dobrmana a ten nyní potřeboval novou milující rodinu.

Jmenoval se Khan. „Byl to jeden z Kerryiných odchovanců. Prodala ho člověku, který chtěl hlídacího psa. Představoval si však agresivního a surového obránáře, což dobrmani rozhodně nejsou,“ vysvětluje Catherine.

„Aby z něj takového psa vychoval, začal Khana bít, jenže to nefungovalo.“

Jakmile se Kerry o jeho chování doslechla, celá rozlícená skočila do auta a rozjela se za ním. Údajně byla na cestě celé dva dny, aby svého ubohého dobrmana zachránila. „Tomu muži řekla: ‚Když mi okamžitě vrátíte psa a nebudete dělat problémy, nezavolám na vás policajty,‘ a on to udělal. S Kerry bych se teda rozhodně do konfliktu dostat nechtěla,“ směje se Catherine.

Khana se tedy podařilo zachránit, nacházel se však ve velmi žalostném stavu. Byl vyhublý na kost a měl četná zranění po celém těle. Kerry ovšem věděla, že kromě fyzického týrání určitě zažil i obrovské psychické trauma. Kdo ví, kolik toho odmala musel vytrpět a co všechno mu ten člověk udělal. Kerry cítila, že Khan potřebuje druhou šanci v podobě rodiny, která si ho bude vážit a hýčkat ho.

A tak se rozhodla svěřit tento nelehký úkol Sviličičovým.

„Kerry mi řekla: ‚Mám tady jednoho dobrmana, který si prošel peklem. Když si ho vezmete, dám vám ho zadarmo.‘“

Postavila tak Catherine před velmi těžké rozhodnutí. S Alanem se sice už na koupi dobrmana dohodla, i když oba věděli, že dospělý pes je pořádný hafan – může vážit až 45 kilo a fena 35, plánovali si však pořídit štěně, které bude u nich v rodině vyrůstat a postupně se s nimi sžívat. Catherine si nebyla vůbec jistá, jestli opravdu chce přivést domů dospělého psa poznamenaného špatným zacházením a nechat jej v blízkosti svého milovaného batolete.

„Měli jsme Charlotte a mně táhlo hlavou: To mám vážně pustit tohle psisko k naší malé holčičce?“ vzpomíná Catherine. Charlotte sice byla ještě malinká, ale už v té době se vůbec nezastavila. „Byla živěl. Začala chodit hrozně brzo a od té doby pořád někam utíkala. Dopadlo to tak, že jsme museli koupit takové ty nepopulární dětské kšíry.“ Catherine tedy řešila, jestli má dost odvahy a energie na zvládnání neposedné dcery a psa traumatizovaného negativními zážitky.

Navíc první setkání Sviličičových s Khanem neprobíhalo úplně podle plánu. „Kerry přivedla Khana, abychom se s ním seznámili. Další z jejich psů, Phoenix, odpočíval v boudě a Khan se rozhodl, že se s ním porve. Kerry ho pevně držela za obojek a nadávala mu: ‚Děláš mi jenom ostudu!‘“

Nezanedbatelným faktem bylo i to, jak byl Khan obrovský. Dokonce i jeho jméno znělo bojovně. „Kerry dávala všem štěňatům ze stejného vrhu jména začínající stejným písmenem. Jména Phoenixových sourozenců začínala na P a těch Khanových zase na K,“ popisuje Catherine. „Původně jsme si mysleli, že ho přejmenujeme, ale pak jsme uznali, že to jméno se k němu hodí.“

Na první pohled se tedy zdálo, že Sviličičovi nebudou schopni psa zvládnout. Potom se však přihodilo něco, co vypadalo skoro jako zázrak. Zatímco se Alan a Catherine bavili s Kerry, Charlotte využila jejich chvilkové nepozornosti a vydala se na průzkum. Namířila si to přímo přes ohrazené prostranství a samozřejmě sebou hned plácla na zem. Jak vypráví Catherine: „Khan k ní bez váhání přiskočil a zvedl ji na nohy. Tehdy jsme pochopili, jak úžasnou má povahu.“

Jakékoli pochybnosti ohledně pořízení Khana se v tom okamžiku rozplynuly. „Dohodli jsme se, že si ho vezmeme. Už jsem si nemyslela, že s ním budou problémy. Prostě jsem k němu cítila obrovskou náklonnost,“ říká Catherine.

Za pár dní se měla na vlastní oči přesvědčit, že ji intuice neklamala.

Konec října lze v Austrálii klidně považovat za jaro, ovšem v severním Queenslandu může panovat téměř letní počasí. Teploty přes den dosahují přibližně 30 °C a vlhkost vzduchu se pohybuje kolem 60 procent. Jinými slovy, je vedro.

I tenkrát, v pondělí 29. října, bylo celkem teplo, jak si vzpomíná Catherine. Khana měli doma od pátku, a jak už dokázal svým rychlým zásahem v padoku Kerry Kinderové, nejdůležitější osobou v jeho životě se stala Charlotte Sviličicová, od níž se od té doby nehnul ani na krok.

„Když byl Khan s Charlotte na zahradě a někdo šel zrovna kolem, Khan se postavil k brance tak, aby ji v případě potřeby mohl chránit tělem, a upřeně chodce sledoval,“ vysvětluje Catherine. „Dobrmami mají mrňavá očka, ne takové ty velké dobrácké oči jako ostatní plemena, takže když chtějí dát najevo nelibost, vypadá to, že se na vás skutečně mračí.“

I v tom dusném pondělním odpoledni vzala Catherine Charlotte na zahradu na vzduch. Khan svou oblíbenkyni samozřejmě následoval.

„Měla jsem nějakou práci doma, Charlotte se nudila a chtěla ven. Bylo tehdy hrozné horko. Pamatuju si to, jako by to bylo včera,“ vypráví Catherine. „Dala jsem jí jenom plenu a tepláčky. Chodily jsme spolu po zahradě, dívaly se na kytičky a prostě si to užívaly. Khan byl s námi.“

Sviličicovi tehdy žili v jednom z těch domů, které si zachovávají své osobité starobylé kouzlo, tolik typických zejména pro Queensland a severní oblasti Nového Jižního Walesu. Jsou ze dřeva, se střechou z vlnitého plechu a s alespoň jednou verandou. Bývají obvykle jednopodlažní, avšak obytné patro je vyvýšené a spočívá na jakýchsi „muřích nožkách“, což je velmi užitečný trik, který jednak zabraňuje proniknutí termitů a jiné havěti dovnitř, jednak se díky tomuto prázdnému prostoru dá dům poměrně účinně odvětrávat.

Někteří vlastníci domů tyto přízemní části využívají jako garáže nebo jako další plochu k bydlení, Catherine a Alan si z nich však udělali skladovací prostor, který po celém obvodu obehnali ozdobnými plánkami,

a v takto vzniklé stěně zbudovali malou branku, kterou se dalo vcházet dovnitř.

Jak už tomu u malých dětí bývá, Charlotte se brzy unavila hraním na zahradě a její pozornost zaujal visací zámek na vrátkách do skladiště.

Nově objevená věc ji přímo fascinovala, jak uvádí Catherine: „Lomcovala zámek sem a tam a bouchala jím do dveří.“ Catherine byla přesvědčená, že Khan ten nepříjemný rachot dlouho nevydrží a uteče, pes však dále zůstával v Charlottině blízkosti a nehnul ani brvou.

Náhle jej ale přece jen cosi rozrušilo a jindy klidný a dobrácký pes začal vydávat zvuk, ze kterého Catherine doslova tuhla krev v žilách.

„Khan najednou začal vrčet. Bylo to takové zvláštní hrdelní mručení, při němž se mu nadouvala celá hrud' a chlupy se mu ježily. Potom sklonil hlavu a pořád tak divně vrčel.“

Catherine se zdálo, že dobrman v ten moment povyrosl do výšky i šířky. Dokonce se začala obávat, že její prvotní obavy týkající se Khana se nyní ukážou jako oprávněné. „Pořád do Charlotte šťouchal. Stála jsem ani ne metr od ní a říkala si: Panebože, on ji chce zabít. Jeho hrud' se nafoukla do obrovských rozměrů, vypadal jako nějaký přízrak,“ popisuje.

Catherine se zdálo, jako by se zastavil čas. Vrhla se ke své dceři, Khan byl však rychlejší.

„Chtěla jsem Charlotte strhnout k sobě, jenže on si toho všiml. Nevím, jestli si v ten moment pomyslel, že je nás tady trochu moc, nebo co mu asi tak táhlo hlavou, ale najednou chytil Charlotte zezadu za plenu a odhodil ji za sebe do zahrady,“ říká Catherine.

Ještě před chvílí si Catherine ve svých představách promítala ty nejhorší scénáře, obrázek Khana mávajícího s Charlotte jako s hadrovou panenkou v nich však rozhodně nefiguroval.

„Otočila jsem se a viděla, jak Charlotte klidně sedí na hromadě mulčovací kůry.“

Drama však mělo dále pokračovat. Catherine se rozběhla ke své dcerce. Zjistila, že je v pořádku, a hodlala ji odnést do bezpečí domova, neboť si stále nebyla jistá, zda právě byla svědkem Khanova útoku na nevinné batole či nikoli.

„Když jsem se obrátila a chtěla utíkat k domu, vyrazil mezi plaňkami ze skladiště hnědý had a uštkl Khana přímo do hrudi. Ten zakňučel, jako kdyby ho někdo probodl,“ vypravuje si Catherine.

Najednou do sebe všechny ty události zapadly. Khan uviděl nebo ucítil, že v prostorách skladiště se plazí jedovatá pakobra východní, australský had aktivní zejména v letních měsících. A protože těsně za dřevěnou stěnou z druhé strany stála Charlotte, pokusil se hrozivým vrčením hada zastrašit. To se mu nepovedlo, a jelikož viděl, že se k hadovi blíží Catherine, rozhodl se jednat. Prapůvodní ochranný instinkt všech dobrmanů se tak projevil přesně v tu pravou chvíli. Catherine se nyní styděla, že si byť jen na pár vteřin připustila, že Khan má v úmyslu Charlotte ublížit. Pouhé čtyři dny poté, co se s Charlotte seznámil, pro ni riskoval život. Sice ji zachránil – ovšem za cenu toho, že had uštědřil smrtelnou ránu jemu.

„Odnášela jsem Charlotte do domu a ona strašně vrískala. Říkala jsem jí: „Mlč, vždyť se ti nic nestalo,““ vzpomíná Catherine. Chvíli po nich se dovnitř dopotácel Khan. Očividně se na něm už začaly projevovat účinky silného hadího jedu. „Přišoural se dovnitř, zhroutil se na koberec a ztěžka dýchal. Ležel na boku, úplně bezvládně, jako kdyby byl hrozně vyčerpaný. Viděla jsem, že je mu zle.“

Počet úmrtí způsobených hadím uštknutím v Austrálii sice není příliš velký, 60 procent z nich je však přičítáno na vrub právě pakobře východní. Tento had je proslulý svou agresivitou a velkou rychlostí – podle předního australského přírodovědce Davida Fleaye je schopen předhonit člověka běžícího maximální rychlostí – a je považován za druhého nejjedovatějšího suchozemského hada na světě (tím prvním je tajpan, taktéž žijící v Austrálii). Jeho jed dokáže usmrtit živého tvora během několika minut.

Intoxikace se projevuje slabostí, křečemi, selháním ledvin, ochrnutím a zástavou srdce.

Uštknutí psů v Novém Jižním Walesu a ostatních východních státech mívají podle studie uveřejněné v *Australian Veterinary Journal* nejčastěji na svědomí pakobry – na prvním místě pakobra červenobřichá, na druhém místě pakobra východní.

Khan byl nade vši pochybnost ve vážném ohrožení života. Potřeboval okamžitou lékařskou pomoc – šlo doslova o vteřiny. Ale to nebylo tak jednoduché. Catherine byla sama doma. Vůbec netušila, jak má bez cizí pomoci dostat do auta pětáctyřicetkilového bezvládného dobrmana a spolu s ním vyděšené batole, a to si vůbec nepřipouštěla možnost, že pakobra se stále ještě nachází před jejími dveřmi.

„Zavolala jsem místní veterináře, která bydlela kousek ode mě. Volat Philovi, doktorovi, pro kterého jsem pracovala, by nemělo cenu. Veterinářka okamžitě skočila do auta a přijela k nám. Bylo přibližně poledne. Prohlédla Khana a řekla mi: ‚Teď je to ještě dobré, ale okolo půlnoci už bude mrtvý.‘ Ten jed má tak silný účinek.“

Veterinářka tehdy prohlásila, že Khanovou jedinou nadějí je rychlá injekce odpovídajícího protijedu. Catherine byla zoufalá. Přestože měla velké zkušenosti s ošetřováním zvířat, s hadím uštknutím se dosud nesetkala.

„Tehdy jsem pracovala na veterinární klinice jeden den v týdnu, takže jsem asistovala jenom u těch případů, které Phil ošetřoval v pátek. Zvíře uštknuté hadem jsem u nás nikdy neviděla. Nezbylo mi nic jiného než té veterinářce zcela důvěřovat, a tak jsem jí prostě řekla: ‚Prosím, udělejte všechno, co je ve vašich silách, abyste toho psa zachránila.‘“

Přes velký šok, který se po celé události dostavil, už Catherine ani na okamžik nezapochybovala o tom, že Khan zachránil její dceři život. Kdyby ji byl doslova neodhodil hadovi z cesty a nepostavil se mu místo ní, byly by důsledky hadího útoku úplně jiné.

„Tohle všechno mi prolétlo hlavou, než veterinářka přijela a prohlédla Khana, a já si uvědomila, že Khan se pro Charlotte obětoval. Veterinářka na mě zprvu hleděla jako na blázna, tak jsem jí vysvětlila: ‚Víte, tady jde o víc než jenom o psa uštknutého hadem.‘“

Doktorka s Catherininou pomocí naložila dobrmana do auta a odvezla ho na kliniku, kde mu aplikovala antidotum. Prvních pár dní bylo sice kritických, zanedlouho se ale Khan uzdravil. „Po několika dnech ho propustili z kliniky domů a on byl úplně v pořádku,“ vzpomíná Catherine. „Byl to zázrak!“

Khan určitě věděl, že se domů vrátit musí, protože tam na něj čeká jedna malá holčička a on ji nemůže nechat samotnou.

Druhá polovina roku 2007 s sebou přinesla spoustu tragických událostí, které zasáhly nejen Austrálii, ale i celý svět. V červnu zahynulo při leteckém neštěstí v Brazílii 200 lidí, v srpnu si pak zemětřesení v Peru vyžádalo 450 lidských životů. V září rezignoval na svůj post queenslandský premiér Peter Beattie a rozhodl se stáhnout z veřejného života. Ve stejném měsíci zanechal na melbournském nádraží Southern Cross otec svou tříletou dceru poté, co zavraždil její matku, a sám uprchl do Spojených států. Po březí Queenslandu zasáhly na počátku října toho roku ničivé bouře. Trvaly déle než týden a způsobily rozsáhlé škody.

Po všech těch katastrofách, se kterými se svět jen pomalu vyrovnával, nepřestávala Catherine v duchu děkovat za to, jaké štěstí ji potkalo. Koncem října usoudila, že by její krajané pro změnu jistě uvítali nějaké dobré zprávy.

„Ve světě se stalo tolik zlého a já už jsem toho měla dost, tak jsem prostě jednoho dne zavolala do *Cairns Post* a řekla jim: ‚Možná bych pro vás měla příběh, který by lidi alespoň trochu potěšil,‘“ vysvětluje Catherine.

Podle jejího očekávání noviny příběh o Khanově neuvěřitelném hrdinství skutečně otiskly a pak se už, podle Catherininých slov, „strhla hotová mediální lavina“. Příběh o dobrmanovi, který riskoval život pro malou holčičku, zakrátko obletěl celý svět. Převzaly jej sdělovací prostředky v USA, Velké Británii i v Koreji. Dvě nejznámější australské ranní televizní show, *Sunrise* a *Today*, se přetahovaly o to, která z nich Khanův příběh odvysílá jako první.

RSPCA, Královská společnost na ochranu zvířat, doporučila Catherine, aby Khana nominovala na Fialový kříž, což je medaile udělovaná zvířatům, která prokážou mimořádnou statečnost a oddanost svému pánickovi.

Khanův příběh byl veřejností velmi vřele přijat. „Jedna paní nám poslala šek na dvacet dolarů. Nevím, jak nás našla. Chtěla přispět na výlohy spojené s Khanovou léčbou a napsala nám: ‚Tohle jsou všechny peníze, které mám,‘“ popisuje Catherine, „ale já jsem si řekla, že si ty peníze nevyzvednu. Nechala jsem si ten šek na památku a založila jsem ho do Charlottiny fotoknihy.“

S velmi zajímavým odhalením posléze přišla i Kerry Kinderová, Khanova chovatelka. Prohlásila, že Khanův dědeček v minulosti taktéž zachránil dítě za velmi podobných okolností.

Obrovský ohlas, který vyvolal dobrmanův statečný čin, Catherine Sviličičovou nijak zvlášť nepřekvapil.

„Upřímně řečeno, čekala jsem, že ten příběh zasáhne hodně lidí,“ přiznává Catherine. „To, co Khan dokázal, bylo úžasné. Vždyť zachránil život mé dceři.“

Po pakobře východní, která Khana uštkla, Catherine nepátrala. Prý by jí ani nechtěla ublížit. „I kdybych toho hada tehdy našla, nezabila bych ho. Zabíjet hady nemá žádný smysl. I ti jedovatí jsou koneckonců živí tvorové. Bydleli jsme mezi potokem a řekou, takže se pakobra nejspíš chtěla pod naším domem proplazit tam, kam potřebovala. Bylo léto, období, kdy jsou pakobry nejaktivnější.“

Catherine pokračuje: „Ten had byl prostě jenom ve špatnou dobu na špatném místě. Hadi útočí pouze tehdy, cítí-li se ohroženi. Byla to prostě nešťastná shoda okolností.“

Ačkoli v tom osudovém okamžiku málem přišli o Charlotte, Catherine ani Alana nikdy nenapadlo, že by měli svoje děti víc hlídat. Naopak. Snaží se, aby Charlotte a nyní i její sourozenci, Harper, Giselle a Bear, trávili co nejvíce času venku, a to i v období zvýšené aktivity hadů (i když, upřímně řečeno, v Austrálii máme takové období po celý rok).

„Ne, nijak zvlášť se neobávám o bezpečnost svých dětí. Vyrůstala jsem v buši, takže vím, že si prostě musíte žít svůj život a moc nepřemýšlet, jinak byste se pořád jenom báli,“ tvrdí Catherine.

Ani Khana setkání se smrtí nijak nepoznamenalo. Prostě zůstal tím dobráckým hafanem s velkým srdcem, jakým vždycky byl. „Byl to náš velký, chlupatý, úžasný, líný a nádherný miláček,“ směje se Catherine. „Ale pořád se choval jako malý. Vždycky když jsme se dívali na televizi, pokoušel se nám vyskočit na klín. Bylo to prostě naše přerostlé miminko.“

V roce 2013 se rodina Sviličičových přestěhovala na západ Austrálie. Catherine totiž po porodu syna Beara trpěla vážnými poporodními depresemi a přála si být blíž svým příbuzným. Alanova rodina žije v Perthu a děti Sviličičových vždy měly ke svým bratrancům a sestřenicím velmi vřelý vztah.

Khan, kterému v té době bylo už deset let, samozřejmě putoval s nimi. Našel nové zázemí u Alanových rodičů, jelikož měli mnohem větší dvůr, kde se mohl volně pohybovat, vždycky se však zdržoval ve společnosti některého ze Sviličičovic dětí nebo alespoň jednoho z jejich bratranců či sestřenic.

„Ti malí se na něm vozili jako na koni,“ vzpomíná Catherine s úsměvem. „Mám fotku, kde mu sedí na hřbetě. Měli jsme ho místo poníka.“

Na Khanových preferencích se ovšem nic nezměnilo, takže je jasné, které z dětí měl nejraději. Přestože si Charlotte onen den, kdy ji Khan

zachránil, vůbec nepamatovala, cítila k němu jakési podvědomé silné pouto. „Jednoduše řečeno, Charlotte a Khan byli spřízněné duše. Jeden bez druhého neudělal ani krok,“ potvrzuje Catherine.

„Celá ta událost ji samozřejmě velmi ovlivnila. Dodnes se cítí vděčná a velmi si váží toho, že něco takového zažila a že může svůj příběh o tom úžasném čtyřnohém příteli vyprávět lidem kolem sebe.“

Khanův neskutečný čin v ní vlastně probudil potřebu dávat. Když jí bylo dvanáct, uspořádala mezi místními sbírku použitých brýlí pro zrakově postižené lidi v Indonésii. Za svou aktivitu obdržela od neziskové organizace WA Australia Day Council cenu pro Australanku měsíce.

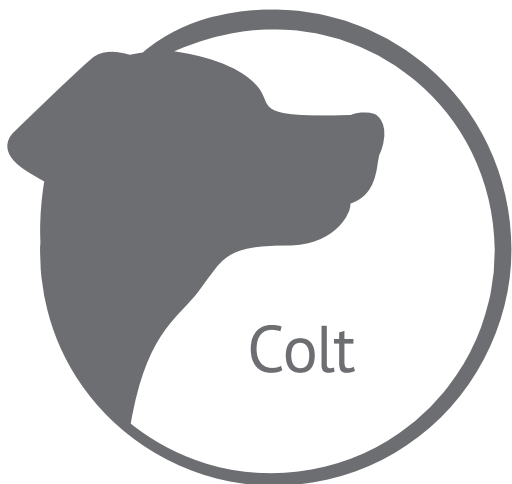
„Stal se z ní skvělý člověk. Je velmi výjimečná a určitě ještě dokáže velké věci,“ říká pyšně její matka.

Bohužel ani ti nejsilnější a nejstatečnější ze všech psů nemohou žít věčně. V roce 2016 Sviličičovi učinili jedno z nejbolestnějších rozhodnutí – nechali Khana uspat. Jeho vleklé problémy s kyčlemi ho totiž značně omezovaly v pohybu a negativně tak poznamenávaly kvalitu jeho života.

I nyní, po dvou letech, Sviličičovi stále vzpomínají na svého nádherného, galantního druha, který navždy zůstává v jejich srdcích. Alespoň se tedy věnují jiným zvířatům – Catherine pracuje pro záchrannou stanici zvířat se sídlem v Perthu a má neustále v péči jednu nebo více koček či koťat, Khana však nikdo nenahradí. Khan byl prostě jediný na světě.

„Děti z toho byly úplně zničené. Dodnes občas před spaním pláčou a vzpomínají na něj. Charlotte má jeho fotografii na nočním stolku. Říkala mu medvídek Khany. Kdyby mu tehdy neodešly ty kyčle, kdo ví, jak dlouho by žil,“ uzavírá smutně Catherine. „Nedávno jsem říkala Alanovi: ‚Takového psa už nikdy mít nebudeme.‘“

Jistě, je těžké si představit, že by je něco takového mohlo v životě znovu potkat. Stejně tak se jim však před několika lety určitě ani nesnilo, že by mohli mít to štěstí a přivítat do rodiny tak jedinečného psa, jakým Khan bezpochyby byl.

Zachráněná osoba:

Janaye Kearnsová

Janaye Kearnsová cítila, že 26. březen 2016 pro ni bude dobrým dnem.

Tyto pocity se u ní nedostavovaly příliš často – Janaye totiž trpěla chronickými bolestmi, problémy s hybností, závratěmi, mdlobami a epileptickými záchvaty. Toho dne to ale bylo jiné.

Najednou se na nohou pohybovala tak nějak jistěji a i všudypřítomné tepání v hlavě se dalo snést. V takové dny Janaye téměř věřila tomu, že je aktivní a energická žena, která se nemůže dočkat, až vyrazí ven a zažije pořádné dobrodružství. Dokonce si vybavovala, jaký byl její život před čtyřmi lety, než ho zcela změnilo traumatické poranění mozku (TBI).

Janaye tedy přikázala svému asistenčnímu psovi, kříženci výmarského ohaře a labradora jménem Colt, aby si přinesl svou červenou vestu. V Coloradu právě panovalo krásné jarní počasí a Janaye si ho hodlala rádně užít. A jak jinak než pořádnou procházkou.

Janaye téměř nikdy nevycházela z domu bez doprovodu. Velmi často používala berle, příležitostně i vozík, a její stav se po poranění mozku vyvíjel tak, že nebylo možné předvídat, kdy bude potřebovat pomocnou ruku, nebo dokonce lékařskou pomoc. Bylo tudíž žádoucí, aby se někdo stále pohyboval poblíž. Většinou s ní chodíval Garrett, její partner, občas někdo z jejích přátel či sousedů.

„Skoro vždycky mě na procházkách někdo doprovází. Pro jistotu mám v telefonu S. O. S. aplikaci, a pokud se v určitém časovém intervalu neohlásím, pošle zprávu mé rodině. Vlastně jsem si už vybudovala jakousi bezpečnostní síť, za kterou jsem velmi vděčná,“ vypráví Janaye. „Dříve jsem bývala velmi aktivní člověk a snažím se o to i nadále. Chodím hodně ven, přestože moje vycházky mimo domov vyžadují spoustu zvláštních opatření.“

Toho dne byla ovšem přesvědčená, že si vystačí s Coltem. Už léta fungoval jako její nepostradatelný pomocník, co by jí tedy v jeho přítomnosti mohlo hrozit?

Nerozlučný pár se vydal do rozlehlého parku poblíž Janayeina domu. Toto malebné místo je jedním z nejrušnějších přírodních odpočinkových zón v blízkém okolí – nachází se zde několik sportovišť, basketbalových hřišť, hřišť pro děti a piknikových míst, za zmínku stojí i veřejný bazén, který místním obyvatelům slouží už téměř sto let.

V neposlední řadě se park může pochlubit také upravenými stezkami pro pěši, které dohromady měří asi 7 km. A právě po nich se Janaye toho dne se svým psem dlouhé hodiny procházela. Oba si užívali prvních jarních paprsků slunce po dlouhé mrazivé zimě a Colt, který vždy a za všech okolností věděl, kde je jeho místo, si toho dne dovolil bezstarostně pobíhat kolem své paničky a radostně zkoumat okolní pachy.

Situace se změnila, když po zhruba 3,5 km začal ohař na Janaye náhle dorážet a strkat do ní tlapami. Ta už po třech letech soužití se svým věrným psem přesně věděla, co to znamená: *Pozor, blíží se epileptický záchvat.*

Janaye se okamžitě otočila a zamířila zpátky k domovu. Kdyby tam dorazila včas, aby si stihla vzít léky, mohlo se jí ještě podařit záchvat úplně odvrátit. Neměla však ani tušení, kolik času jí zbývá – někdy se Coltovi povedlo upozornit ji s předstihem několika hodin, jindy šlo naopak o minuty. Doufala v příznivý vývoj událostí, čas ovšem tentokrát pracoval proti ní.